

Світлана ЛИСЮК,
студентка магістратури 1 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Науковий керівник: **Олександр ГОЛІК,**
к. пед. н., доцент (БДПУ)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Важливою характеристикою XXI століття є інтенсивний розвиток інформаційного простору. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) істотно змінило освітній процес і призвело до вдосконалення діяльності його учасників. Завдяки засобам ІКТ навчати учнів початкових класів стало легше. Комп'ютерні технології тепер відіграють провідну роль у вирішенні сучасних освітніх завдань.

Як показує практика, наявність засобів ІКТ в новій українській школі не вирішує повністю питання, щодо їх ефективного використання в освітньому процесі. У тому числі однією з основних причин є неготовність більшості педагогів до інновацій і, перш за все, у сфері ІКТ. Виникає наукова і практична проблема безперервного підвищення кваліфікації учителів до використання ІКТ у професійній педагогічній діяльності в умовах інформатизації школи.

Без підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня неможливо реалізувати кардинальні перетворення в освітній галузі. Для успішної роботи державі потрібні висококваліфіковані фахівці, що відповідають вимогам сучасності.

Науковий аналіз досліджуваної проблеми та сучасного стану професійної підготовки майбутніх учителів нової української школи в педагогічних вищих навчальних закладах свідчить про те, що їхня обізнаність у можливостях застосування інформаційно-комунікаційних технологій не повністю відповідає сучасним вимогам суспільства. Доказом цьому є низький рівень комп'ютерної грамотності у студентів педагогічних закладів вищої освіти, що негативно позначається на результативності здійснення ними освітнього процесу в початковій школі із застосуванням інноваційно-комунікаційних технологій.

Аналіз даної ситуації дозволив виявити низку суперечностей між:

- 1) потребою швидкого отримання науково-методичної інформації й інертністю її переробки;
- 2) бажанням педагогів і їх невмінням організації науково-методичної діяльності на базі інформаційних технологій;
- 3) непідготовленістю педагогів та актуальною необхідністю використання інформаційних технологій в освітньому процесі;
- 4) зростаючими вимогами до рівня професійної діяльності педагога і неготовністю його до створення педагогічного простору;
- 5) потребою високого рівня інформаційної компетентності сучасних педагогів і невисокою ефективністю процесу підвищення їх кваліфікації в даному напрямку [1].

Науковці, які досліджують цю проблему, наголошують на тому, що вчитель, який використовує у своїй діяльності ІКТ, повинен психологічно бути готовим до постійного вдосконалення своїх знань. Питання психолого-педагогічних аспектів діяльності вчителя розглядалися в роботах І. Дьяченко, Н. Кузьміної, В. Сластьоніна, А.Щербакова та ін. так, І. Дьяченко розглядає психологічну готовність як істотну передумову цілеспрямованої діяльності, як стійку характеристику особистості, включаючи в її структуру позитивне ставлення до того чи іншого виду діяльності, з чого випливає важливість фактора психологічної налаштованості на застосування ІКТ [3]. У зв'язку з цим ще в педагогічному закладі вищої освіти у майбутнього учителя необхідно формувати і професійну готовність до постійної самоосвіти, і підвищення кваліфікації в галузі ІКТ.

Можна констатувати, що програми підготовки майбутніх учителів початкової школи у педагогічному закладі вищої освіти в даний час орієнтовані на формування у них загально-користувацької і загально-професійної (базової) складових ІКТ-компетенції. Умови для формування предметної (специфічної) ІКТ-компетенції слід визнати недостатніми [2].

Мета нашого дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності підготовки вчителів початкових класів до використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі.

В ході дослідження ми зробили припущення, що знання і розуміння засобів ІКТ та якість їх використання майбутніми учителями у освітньому просторі підвищаться, якщо дотримуватись певних педагогічних умов:

- розробка методики формування комп'ютерної грамотності майбутніх вчителів початкової школи;
- розробка методик підготовки майбутніх вчителів до використання ІКТ при реалізації навчальних задач з навчальних предметів початкових класів нової української школи;
- підготовка ІК-обізнаних педагогічних кадрів, формування відповідних знань, умінь і навичок використання ІКТ у вчителів початкової школи;
- створення сучасних педагогічних програмних засобів підтримки викладання навчальних предметів початкової школи майбутніми педагогами;
- спонукання майбутніх вчителів початкових класів до проведення комплексних досліджень впливу сучасних засобів інформаційних технологій на процес розвитку і навчання молодших школярів з метою доведення їх ефективності;
- забезпечення цілодобового доступу майбутніх вчителів початкової школи до сучасного комп'ютерного обладнання, сучасних засобів мультимедійних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Методи дослідження: досягненню мети й розв'язанню поставлених завдань сприяло використання комплексу методів теоретичного і

емпіричного дослідження: 1) теоретичні: – теоретичний та порівняльний аналіз філософської, психологічної, педагогічної та методичної літератури, що дозволило вивчити, узагальнити й систематизувати наукові матеріали з проблеми дослідження; – обґрунтування педагогічних умов якісної підготовки майбутніх вчителів до використання засобів ІКТ в освітньому просторі; 2) емпіричні: – педагогічні спостереження, анкетування, тестування, бесіди, вивчення результатів діяльності учнів з метою визначення компетентності вчителів з використання засобів ІКТ в освітньому просторі початкової школи; – вивчення та узагальнення педагогічного досвіду, щодо застосування засобів ІКТ на уроках у початкових класах нової української школи.

Резюмуючи вище викладене, можна зробити деякі висновки:

1. У час глобальної інформатизації суспільства підготовка майбутніх вчителів початкової школи до професійного використання засобів інформаційних технологій в освітньому просторі особливо актуальна.

2. Уміння використовувати комп'ютер для вирішення професійних, освітніх задач – обов'язкова умова для майбутніх учителів.

3. Обізнаність учителів молодших класів у можливостях застосування інформаційно-комунікаційних технологій не повністю відповідає сучасним вимогам суспільства.

Отже, в сучасних умовах система підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання ІКТ в освітньому просторі не може залишатися незмінною, тому що змінилися цілі, поставлені перед нею. Традиційні форми навчання майбутніх учителів у сфері ІКТ мають бути наповнені новим змістом і відповідати сучасним вимогам суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2010. № 1(15). URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/25/13> (дата звернення 09.02.2020)

2. Мотилькова З. О. ІКТ-компетентність вчителя-предметника, як необхідна складова в сучасній спеціальній школі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_44_6_8 (дата звернення 12.02.2020)

3. Чернякова О. І. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування мультимедійних технологій у професійній діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. Переяслав-Хмельницький, 2017. 20 с.